T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 41
KARAR NO : 2017 / 101
KARAR TR : 20.2.2017

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi istemiyle açtığı rücuen tazminat davasının, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : R. Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. Y.E.D.
Davalılar : 1- Karayolları Genel Müdürlüğü (Adli yargıda)
2- Bitlis Belediye Başkanlığı (hasım düzeltme kararı ile İdari Yargıda)
Vekilleri : Av. D.Ç.I.
Av. F.G.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 31511417 sayılı poliçe ile 27/12/2012-2013 tarihleri arasında davacı şirketin kasko güvencesi altında olan 06 AY 2587 plakalı sayılı araç sürücüsü sigortalının 14/07/2013 tarihinde Bitlis Merkez Atatürk mahallesi, Feyzullah Ensari caddesi üzerinde seyir halinde olduğu sırada yolda bulunan çapı 110 cm, derinliği 8 cm olan çukura girip takla atmak suretiyle hasarlandığını, kaza neticesinde sigortalı araçta meydana gelen hasarlar nedeniyle sigortalıya tazminat ödendiğini, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yolun trafik düzeni ve güvenliğini sağlamaması, gerekli uyarı önlemlerini almaması, gerekli ve yeterli sayıda işaret levhaları ile tedbir almaması nedeniyle trafik kazasına sebebiyet verdiğini, davalının %100 kusurlu bulunduğunu, davalıya 23/09/2013 tarihinde müracaat edildiğini, fakat davalının borcu ödemediğini belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile 11.650,00 TL sigorta tazminatının 13/09/2013 ödeme tarihinden itibaren işleyen avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 19. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 04/12/2013 gün ve 2013/554 Esas, 2013/586 Karar sayı ile özetle davacının davasında davalı idarenin hizmet kusuruna dayandığını, Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 12/11/2013 tarih ve 2013/15879 Esas - 15531 Karar sayılı emsal ilamı ve hukuk dava dosyasının birlikte değerlendirilmesinden görevli mahkemenin idari yargı yeri olduğunun anlaşıldığını, adli yargının görevli olmadığını belirterek görevsizlik kararı vermiş, karar davacı vekilince temyiz edilmiştir. Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, 06/05/2014 gün ve 2014/5646 Esas, 2014/7057 Karar sayılı kararı ile onanmış ve bu şekilde karar 06/05/2014 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

VAN 2. İDARE MAHKEMESİ: Öncelikle 09/12/2015 gün ve 2014/1078 Esas sayılı ara kararı ile davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün hasım mevkiinden çıkarılmasına, Bitlis Belediye Başkanlığı'nın hasım mevkiine alınmasına karar vermiş, yine 08/12/2016 gün ve 2014/1078 Esas sayı ile aynen, "…2576 sayılı Kanunun 'İdare Mahkemelerinin Görevleri' başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında, İdare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalar ile ilk derece Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davaları ile tam yargı davalarını, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinin birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesinin 3/a bendinde; dava dilekçelerinin görev ve yetki yönünden ilk incelemeye tabi tutulacağı; aynı Kanununun 15. maddesinin l/a bendinde ise; adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların görev yönünden reddine karar verileceği belirtilmiştir.

Öte yandan, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 110. Maddesinde; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." kuralına yer verilmiştir.

Dava dilekçesinin incelenmesinden, davacı şirketin sigortalısına ait 06 AY 2587 plakalı aracın 14.07.2013 tarihinde Bitlis Merkez Atatürk Mahallesi Feyzullah Ensari Caddesinde seyir halinde iken, yol üzerinde bulunan çukurun sürücünün direksiyon hakimiyetini kaybetmesine neden olduğundan bahisle meydana gelen tek taraflı trafik kazası nedeniyle araçta hasar oluştuğunun belirtildiği, meydana gelen trafik kazası nedeniyle davacı şirketin sigortalısına ödediği 11.659,00 TL hasar bedeli karşılığı tazminatın hizmet kusuru bulunduğundan bahisle sorumluluğu bulunan idareden

tazmini istemiyle Ankara 19. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2013/554 sayılı dosyası ile dava açıldığı, anılan davada verilen görevsizlik kararının 06.05.2014 tarihinde kesinleşmesi üzerine bu defa yasal süresi içinde Mahkememizde bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Konu ile ilgili benzer bir uyuşmazlıkta 15.2.2016 tarih ve E:2016/57; K:2016/92 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi kararında ; "2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. Maddesi ile Anayasa Mahkemesinin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır" gerekçesine yer verilerek adli yargı tarafından verilen görevsizlik kararı kaldırılmıştır.

Olayda, yukarıda yer verilen 2918 sayılı Kanunun 110. Maddesi hükmü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı birlikte değerlendirildiğinde, Karayolları Trafik Mevzuatından kaynaklandığı açık olan bu uyuşmazlığın çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır." şeklindeki gerekçesi ile davanın adli yargının görev alanına girdiğini belirterek, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi hükümleri uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vererek dosyayı Mahkememize göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorumluluk davasında adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, son görevsizlik kararını veren mahkemece adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Sinem USTA'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı sigorta şirketi tarafından kasko güvencesi altında olan 06 AY 2587 plakalı araç sürücüsü sigortalının 14/07/2013 tarihinde davalı belediyenin bakım ve onarımından sorumlu olduğu yoldaki çukura girerek takla atması şeklinde gerçekleşen trafik kazası nedeniyle araçta oluşan hasar nedeniyle sigortalıya ödenen 11,650,00 TL tazminatın ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan rücuen tahsiline karar verilmesi istemi ile 04/12/2013 tarihinde açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyaların incelenmesinden; davanın, 14/07/2013 tarihinde meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sonucu oluşan zarar nedeniyle davacı şirket tarafından sigortalıya ödenen tazminatın olayda kusuru bulunan davalıdan rücuen tazmini istemi ile Ankara 19. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açıldığı, davanın görev yönünden reddedildiği, kararın davacı vekilince temyiz edildiği, Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin kararı onamasıyla kesinleştiği, bu kez Van 2. İdare Mahkemesi'nde dava açıldığı, Van 2. İdare Mahkemesi'nce davada adli yargının görevli olduğu belirtilerek; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu'nun 19.maddesi gereğince görevli yargı yerinin belirlenmesi amacı ile dosyanın Mahkememize gönderildiği anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve

idari yargı ayrımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılarak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Van 2. İdare Mahkemesi'nce yapılan başvurunun kabulü ile, Ankara 19. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen 04/12/2013 gün ve 2013/554 Esas, 2013/586 Karar sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleVan 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 19. Asliye Hukuk Mahkemesinin 04/12/2013 gün ve 2013/554 Esas, 2013/586 Karar sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.2.2017 gününde ÜYE Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Ali ÇOLAK	Yusuf Ziyaattin CENİK	Alaittin Ali ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Mehmet AKBULUT	Yüksel DOĞAN

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.9.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 ve 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararlarında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum.20.02.2017

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN